

Mulighed for at blive Herre over den, næppe nok for at redde det kongelige Lig, som nogle Adels-herrer dog fik baaret uskadt bort fra Luerne, medens den gamle Enkedronning, Carl X. Gustafs Enke, Hedvig Eleonore, samt den unge Konge, Carl XII., og dennes Søstre, Ulrika Eleonora og Hedevig Sofia, hjalp hverandre ned ad Trapperne. Dette Moment har Kunstneren grebet, og som Hovedfigurer fremtræde da de fyrstelige Personer, særlig den unge Konge som Støtte for den forskrækkede gamle Farmoder.

Slottet, som dengang brændte, var delvis gammelt, delvis nyt. Carl XI. havde ladet Nikodemus Tessin tage fat paa en fuldstændig Opførelse af en tidssvarende Kongebolig, men endnu stod Adskilligt af den gamle Borg med de tre Kroner, der lige fra Birger Jarls Dage have huset Sverigs skiftende Herskere og Herskerslægter. Det fortælles, at da Ilden først viste sig, trøstede Kongen sin Farmoder med, at det kun var det gamle Slot, som brændte, og det skulde dog alligevel snart have været revet ned, men da Luerne ogsaa angreb det nye, sagde han kun: »Guds Villie ske! Hans Navn være velsignet!» Snart tog man fat paa det nye Slot, og skjønt ugunstige Tider længe forhalede dets Fuldførelse, reiste det tessinske Mesterværk, som endnu smykker Stockholm, sig dog efterhaanden. Men baade Hedevig Eleonore og Carl XII. og hans Søstre saavel som de Andre, der optræde paa Höckerts Maleri, havde da allerede for længe siden sagt denne Verden det sidste Farvel.

Seirherrer og Besejrede.

Det maa have været et ganske eiendommeligt Øieblik baade for Russere og Tyrker, da deres Anførere efter Fredstractatens Undertegnelse omsider mødtes tilsyneladende som gode Venner, vexlende hjertelige Haandtryk og høflige Ord, og denne første Sammenkomst i Sult anens Palads Dolma Bagdsche kan betragtes som en historisk Begivenhed. Storfyrst Nikolaus' Besøg hos Sultanen blev strax efter gjen-gjældt af denne, der med et glimrende Følge begav sig over til det asiatiske Slot Beylerbey, som var stillet til Storfyrstens Raadighed, og hvor han havde samlet om sig alle de Generaler og høiere Officerer, der havde indlagt sig Berømmelse under den sidste Krig. Medens Sultanen og Storfyrsten samtalede i et af de indre Gemakker kun i Nær-værelse af Vefik Pascha og Onoff, første Dragoman ved det russiske Gesandtskab i Konstantinopel, frem-bød Paladsets prægtige Søllehal et broget og inter-essant Skue: de russiske og tyrkiske Generalstabs-officerer stiftede her personligt Bekjendtskab med hverandre; Osman Pascha udtalte selv et levende Ønske om at hilse paa sin tapre unge Modstander, Skobelev, Schuvaloff lod sig forestille for den ener-giske Fuad Pascha, der havde tilføiet den russiske Hær et saa føleligt Slag ved Elena, og imidlertid vexledes der Haandtryk i det uendelige mellem alle disse Mænd, som for kort Tid siden stode overfor hverandre som dødelige Fjender, og som hvert Øie-blik igjen ere rede til at kæmpe paa Liv og Død med hverandre; thi Ingen kan sige, hvad den nær-meste Tid vil bringe: Historien har allerede skrevet de sidste Maaneders Begivenheder, men endnu har den ikke sat Punctum efter dem; den ved ligesaa lidt som vi, om det maaske kun bliver et Comma.

Literatur.

— »Glossarium til Routledges *British reading book*«. Af T. Weber. Dette lille Ordforraad danner et Supplement til Forfatterens tidligere udkomne »Prak-tiske Materialier i Engelsk« og maa anses som et praktisk Hjælpemiddel for dem, som ville benytte ovennævnte engelse Læsebog. At have et Gloseforraad til en bestemt Læsebog samlet paa et Sted, i Stedet for at søge hvert Ord paa forskellige Steder i et Lexikon, er baade tidssparende og støtter Hukommelsen. (C. A. Topps Forlag).

— »Corvetten Challengers Reise omkring Jorden«. Af W. J. J. Spry. Blandt de senere Aars videnskabelige Expeditioner indtager den her nævnte en fremragende Plads. Ledet af udmærkede Videnskabs-mænd og Navigateurer og udstyret med Instrumenter og behørig Apparater, som kun det engelske Admiralitet og Royal Society i Forening formaa det, maatte en saadan Expedition bringe saa interessante og be-tydningsfulde Resultater, som der paa Videnskabens nuværende Standpunkt overhovedet kan ventes. Ud-faldet svarede ogsaa til Forventningen, og man behøver kun at læse det første nu udkomne Hefte i dansk Oversættelse af Sprys Beretning for at overbevise sig om, at man her har at gøre med en Expedition af

fremragende Betydning. Den danske Bearbejder har foruden Sprys tillige benyttet andre Meddelelser om det samme Emne og har herved leveret en Fremstilling, som fra den første Linie vækker og vedligeholder Læserens Opmærksomhed. Bogen ledsages af et Kort, som angiver hele Reiserouten, og indeholder iøvrigt en Mængde interessante og smukke Afbildninger: den er et nyt Led i den Kjæde af fortrinlige naturviden-skabelige Skrifter, som det i Aarenes Lob har været os en Fornøjelse at anmelde fra P. G. Philipsens Forlag.

Igaar—Idag—Imorgen.

— Det var et høit Maal, mod hvilket den unge Pianist Fritz Schousboe stiledede ved sin Concert i Onsdags, idet han selv udfyldte hele Aftenens Program. Men om der end ikke var den Fylde i Tonen, fornem-melig i Schumanns Concert, som man er vant til at høre, naar sande Kunstnere foredrage dette Mester-værk, maa det villigt anerkjendes, at han allerede er saavidt udviklet som Pianist, at han har en Fremtid for sig. Bedst skilte han sig ved Neuperts Concert-étude og Liszts Concert, der saavel som de øvrige Numere frembød store tekniske Vanskeligheder. Det tilstedeværende musikalske Publicum fulgte godt med og ydede Kunstneren sit Bifald.

— Den bekjendte svenske Tenorsanger Oscar Ohlson vil paa Onsdag lade sig høre i Casinos lille Sal. Ikke alene hans Navn, men ogsaa den udmærkede Assistance, som paa Grund af Concertens private Charakter ikke offentlig tør nævnes, ville vist bidrage til, at man ikke vil lade sig afholde af den høie Tem-peratur i Concertlocalerne for Øieblikket fra at blive delagtiggjort i en sjælden musikalsk Nydelse.

Døde.

Lensharon Georg Frederik Otto Zytphen Adeler til Baroniet Adelsborg R. af D. pp. 2 i Kjøbenhavn den 18de April. 68 Aar.

Gaade.

Tysk er det første og det sidste Led,
De sidste tvende Dele ere danske:
Men saare let forvandles de til franske,
Beton det sidste blot, saa er Du med.

Det Andet-Tredie var en skinsyg Viv.
Der ikke taalte en Rival ved Siden,
Og som et Tvistens Æble nu for Tiden
Det Hele Gjenstand er for Splid og Kiv.

Skær væk det Første og det Halve af
Det andet Led, hvad da der bliver tilbage,
I Omfang rigtignok tilgavns kan tage
Det op med, hvad til Gjætning her jeg gav.

Opløsning paa Gaaden i Nr. 969:

»Bosporus«.

Opløst af: Avislæseren i Sværtgade, Mester Erik, Maane og Lasse, Frederik i Skanderborg, P. L. i Næstved.

Veirforholdene paa Landbohøiskolen fra den 12. til den 25. April 1878 inc.

Dato.	Middel-varme (C. °)	Høieste Varme.	Laveste Varme.	Fugtighedsgrad Kl. 8 pCt.	Lufttryk. Kl. 8. Millimeter.	Regnhøjde Millimeter.
12...	8,4	15,5	0,0	71,0	770	•
13...	8,9	15,8	-0,5	87,5	767	•
14...	9,2	15,3	0,0	77,5	764	1,1
15...	11,2	13,5	7,0	83,5	760	•
16...	10,6	16,5	0,0	100,0	759	•
17...	8,2	17,5	0,0	81,5	754	•
18...	8,2	12,6	0,0	100,0	758	2,8
19...	8,6	11,6	4,0	100,0	758	•
20...	9,7	13,0	5,5	77,5	760	•
21...	6,6	15,5	2,5	62,5	763	•
22...	6,8	11,5	1,0	75,0	768	•
23...	9,0	12,5	2,0	73,0	767	•
24...	8,6	11,5	3,0	75,0	762	•
25...	10,0	14,5	3,2	67,5	757	•

Aum. Lufttrykket bestemmes ved Aflesning Kl. 8 Morgen.

Verdens-Barometret

London	26 April	3 pCt. Consols	94 5/16
Paris	25 —	3 — Rentes	72 3/8
Wien	25 —	Øster. Statsbane	248 50.
Berlin	24 —	Consol. 4 1/2 pCt. Staatsaan	105
Kjøbenhavn	26 —	4 — Kgl. Obligat.	88

Edisons Fonograf.

For nogen Tid siden indfandt der sig en Dag en Person paa et amerikansk Blads Redactionscontoir og medbragte et lille Apparat, som han opstillede paa et Bord i Localen. Han dreiede derpaa rundt paa Apparatet, og pludselig lød der en Røst fra dette, som sagde: *How do you do*. Da de Tilstede-værende forbavsede spurgte, hvorledes dette gik til, præsenterede Apparatet sig selv som: *Mr. Edisons Fonograf!* Det var den nye Lydskriver — for at bruge en directe Oversættelse af dens af det Græske afledede Navn — der her gjør sin første Debut. Man har senere hørt saameget tale om denne nye Opfindelse, der dukkede op kort efter Telefonen og synes i en endnu større Grad end denne at ville forbyrse Verden, at en kort Redegjørelse for dens Beskaffenhed og de med den beslægtede Apparater vistnok vil kunne gjøre Krav paa Interesse.

Hvem skulde egentlig tro, at Sandhed og Digt laa saa nær ved hinanden! Den Münchhausenske Historie om Posthornet, hvis Toner frøs fast, men tøde op igjen og blev hørlige, da Hornet kom i Varmen, er bekjendt nok, og Rabelais fortæller i sin Pantagruel en lignende Historie; men hvem har villet tro paa Sligt? Nu dukker imidlertid Fonografen op og præsenterer sig som et Apparat, som netop kan udføre en lignende Bedrift, som er istand til at gjengive Ord, eller Toner, der forlængst ere hændede eller udtalte paa et ganske andet Sted, og derved blandt Andet løser en af de Opgaver, som speculative Hoveder længe have arbejdet paa med større eller mindre Held, nemlig at gjengive den menneskelige Stemme, men løser den paa en ganske anden Maade og i et ganske andet Omfang, end man hidtil havde tænkt sig.

Der kan paavises en lang Række Forsøg paa ad konstig Vei at frembringe den menneskelige Talestemme. De skrive sig saagodtsom alle fra den Periode, da nogle af de opfindsomste mecha-niske Hoveder anvendte al deres Kløgt paa at con-struere Automater, der paa en skuffende Maade kunde efterligne levende Væseners Adfærd og Op-træden. Vaucansons berømte And er Forbilledet for denne Art af Opfindelser. Men endnu kon-stigere end at faa en And til at bevæge sig, snadre og tage Føde til sig, at faa en Blomst til at aabne og lukke sig, at lade en Trommeslager slaa paa Tromme eller en Hornblæser tude i sit Instrument, samtidigt med at de bevæge Øinene i Hovedet, maatte det være, at kunne lade disse Personer tale og frembringe hvilket som helst Ord man lystede. Aldeles umuligt syntes det ikke at være. Der existerede et Sagn om, at den i det 13de Aar-hundrede levende Biskop i Regensburg Albert von Bollstädt skulde have konstrueret en Figur, der lukkede Døren op for de Fremmede, som besøgte ham, og samtidig kunde hilse paa dem i et meget forstaaeligt Sprog, men Sagnet tilføjede rigtignok, at den bekjendte Thomas d'Aquino en Dag, da han besøgte Biskoppen, blev saa forskrækket over dette »Djævelsværk«, at han slog den konstige Tjener itu med sin Stok, hvad der fremkaldte det smerte-lige Udraab af dens Opfinder: »Der gaar tredive Aars Arbejde tabt!«

En større Sandsynlighed fik Sagen, da den be-berømte Mathematiker Euler udtalte sig for Mu-ligheden af, ad konstig Vei at efterligne den men-neskelige Stemme, idet han især henviste til det Register i Orgelet, der har faaet Navn af *Vox hu-mana*, og erklærede, at den menneskelige Stemme nærmest maatte sammenlignes med et musikalsk In-strument, der ved de forskellige Stillinger, man gav dets Dele, frembragte de forskellige Lyd og Toner. Rimeligvis især foranlediget herved, udsatte Akademiet i St. Petersburg i 1779 en Prisopgave for Undersøgelsen af Vocalernes Dannelsesmaade og Indretningen af en Maskine eller et Apparat, der kunde frembringe disse. Opgaven blev løst af Fy-sikeren Kratzenstein, der konstruerede fem Tunge-piber, hver forsynet med en særøgen, ubevægelig Mundhule af Træ, gennem hvilke man ved at blæse Luft kunde frembringe fem Vocaler. Det næste Fremskridt gjordes af Wieneren, Hofraad von Kämpelen, der lærte det spæde Barn, thi som et saadant kan man gjerne betegne Opfindelsen, ogsaa at fremsige Consonanter og at udtale de første Ord, som et Barn pleier at fremstamme: *Papa* og *Mama*. Det var imidlertid ikke nogen let Opgave at lære den unge Begynder at tale; dens Stemmeorganer, der vare ufuldkomne, maatte forøges og udvikles, dens Tale, der ofte led Skibbrud paa et eller andet vanskeligt Bogstav, som undertiden blev snøvlede, til andre Tider plaprende, maatte omhyggelig re-guleres, og først efterat Talemaskinen havde haft en Række af Lærere og Opdragere, lykkedes det den wienske Mechaniker Faber at konstruere den for-holdsvis fuldkomne Talemaskine, som hans Neveu,